

Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

XVII. évfolyam, 82. szám

2014/1.

Támogatás

Évről évre sok segítséget kap egyesületünk a falu- és tanya-gondnokságot működtető önkormányzatoktól. A folyamatos működéshez – a pályázati programok mellett – az egyéni tagdíjak és a falugondnokságokat működtető települések támogatása jelentős segítséget nyújtott tavaly is. Köszönjük mindazoknak, akik hozzájárultak, hogy a 2013-ben is sikeres programokat és eredményes működést tudhatunk magunk mögött!

Egyesületünk idén is tervezi a már hagyománnyá vált rendezvények folytatását, honlapunk működtetését, a hírlevél folyamatos megjelentetését, pályázati programok megvalósítását. Ezért ebben az évben is számítunk az önkormányzatok támogatására, és az egyesületi tagok tagdíjaira. Egy-egy önkormányzatnak jelképes összeg az, ami egyesületünknek a folyamatos működés, kapcsolattartás, pályázati önrész lehetőségét jelenti. Ezért kérünk minden önkormányzatot, segítse működésünket.

A támogatásokból és tagdíjakból részben finanszírozni tudtuk a szakmai napokat, az egyesületi hírlevelet, a családi napot, falugondnoki baba-köszöntőket, a lakiteleki képzés egy részét, és több más falugondnoki rendezvényt is. A Duna-Tisza Közi Falugondnoki Hírlevelet hat alkalommal 8-800 példányban megjelentettük, s térségünkben minden falu- és tanya-gondnoknak és minden falugondnoki szolgálatot működtető önkormányzatnak és partnereinknek is eljuttatjuk. Rendezvényeinkre falu- és tanya-gondnokokat, települési polgármestereket, jegyzőket, valamint intézményvezetőket is várunk.

Mezey Katalin:

Boldog

*akinek nem rongyos a lelke,
de fényes, mint a nehéz selyem,
aki hiszi is, amit mondott,
akit nem zsarol a félelem,*

*boldog, akit nem az önérték
kormányoz, hanem önként szolgál,
adósait nem tartja számon,
görbe utakon titkon sem jár.*

*Boldog, akinek láthatatlan
púpként a múlt nem ül a hátán,
nem üzletel gazemberekkel,
árnyékán nem táncol a sátán.*

*akinek a szemén kifénylik,
hogy süt benne az Isten napja,
akinek lelke nehéz selymét
magasságos szél lobogtatja.*

(Jókai Annának)

Új irodába költöztünk!

Egyesületi irodánkat az Inkubátorházból, az Ipoly u. 1/a alól a volt SZÜV-székház II. emeletére, Irinyi u. 17. alá költöztettük.
Pontos címünk: 6000 Kecskemét, Irinyi utca 17., II. emelet
Telefon, fax, e-mail elérhetőségünk változatlan.
Az új iroda mellett ingyenes parkolási lehetőség van.

Számvetés az elmúlt évről

Ha eltelik egy év érdeemes felidézni munkánk egy-egy érdekes, vagy szívemengető pillanatát. Tekintsük át a 2013-as esztendőt is. Eseményekben gazdag év volt az előző egyesületünk életében.

Egyesületünk 1997 novemberében – tizenhat éve – alakult meg Kelebián. Az alakuláskor nem volt még 20 a falugondnokságok száma, ma pedig térségünk (Bács-Kiskun, Csongrád, Békés, Pest, Jász-Nagykun-Szolnok megye) 163 településén 251 falu, illetve tanya-gondnokság működik. Egyéni egyesületi tagjaink száma 156, pártoló önkormányzati tagjaink száma 97.

Ebben az évben a pártoló tagdíjakon, az 1%-on kívül EDG DÉMÁSZ adományt, valamint az egyesület fiatalok számára szervezett programjaira Svájc-ból pénzádományt kaptunk. A vonalas telefont és az internetet a Helló Holnap Alapítvány támogatásával kedvezményesen vehettük igénybe.

Konferenciákon, kiállításokon (pályaválasztási kiállítás) és a médiumokban képviseltük a falu- és tanya-gondnokságot (Magyar Nemzet, Szabad Föld, Petőfi Népe, Békési Hírlap, Délvilág, ECHO TV – A vidék élni akar, Gazdafórum, MTV, Homokhát TV), www.prohalo.hu, www.nonprofit.hu, www.kecskemet.hu. Folyamatosan működtetjük honlapunkat www.falugondnoksag.hu, www.tanyagondnoksag.hu. 2013-ban hét alkalommal jelentettük meg a Duna-Tisza Közi Falugondnoki Hírlevelet.

Falugondnoki találkozót, szakmai konferenciát szerveztünk Cegléden, Ruzsán, Újszilváson, Mórahalmon. Szakmai napok, szakmai tapasztalatcsere helyszíne volt a gyulai Csordás tanya, Móricgát, Tiszakürt, Szentkirály, Kelebia, Cibakháza, Ásotthalom – Kis sor. Népszerűsítettük a tanyapályázatot, hogy térségünk-ből minél többen pályázzanak eredményesen.

Tizenhárom csapat vetélkedett az immár negyedik alkalommal megrendezett Falugondnok négy keréken területi baleset-megelőzési vetélkedőn, melyet a Bács-Kiskun Megyei Rendőr főkapitánysággal együttműködésben szerveztünk. A vetélkedőt Geisztné Kamasz Erzsébet rendőr őrnagy kezdeményezte.

Egyesületünk akkreditált felnőttképző intézmény (AL – 1717), 2013-ban két falu- és tanya-gondnoki továbbképzési programot dolgoztunk ki. Tagjainknak szakmai továbbképzéseket szerveztünk. Két csoportban összesen 42 fővel falugondnoki alapképzést indítottunk. Befejeztük két csoportban összesen 45 fővel a falugondnoki alapképzést. Tizenkét Senior falugondnok segítette az újonnan munkába álló falu- és tanya-gondnokokat. Laki-teleki háromnapos szakmai továbbképzésünkön 35 falu- és tanya-gondnok volt jelen. Továbbképzéseinken 547 fő vett részt, közülük a szakmai továbbképzéseinken 153 fő kapott kreditpontot.

A Falufejlesztési Társaság 2008-ban alapította a Kemény Bertalan Falufejlesztési Díjat, mellyel minden évben elismeri és kitünteti azokat a falugondnokokat, akik feladatukat legalább öt éve kiemelkedő színvonalon végzik, illetve azokat a vidékfejlesztő szakembereket, közösségfej-

lesztőket, akik országos szinten törekszenek a centrum és a periféria közötti hídépítésre, a szakértők és a lakosság közötti párbeszéd kialakítására. A Kemény Bertalan Falufejlesztési Díj ünnepélyes átadása 2013-ban Alsómocsoládon volt. Az egyik díjazott egyesületünk elnökségi tagja, Kovácsné Kacz Erika röszei tanya-gondnok lett.

Háromnapos „látóútat” szerveztünk Borsod-Abaúj-Zemplén megyébe azért, hogy megismerkedjünk más megye falugondnoki, tanya-gondnoki szolgálatával, s találkozzunk az ottani egyesülettel. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei tanya-gondnok csoportot fogadtunk szakmai tapasztalatcsere-re, s a vendégek a gazdag program mellett találkozhattak Csólyospálos, Zsana, Gyula tanya-gondnokaival is. Az őszi folyamán harmincan háromnapos szakmai tapasztalatcsere keretében Vajdaságban jártunk.

A Tanyapályázat segítségével Szomszédolás címmel tanya-gondnokok bevonásával tanyai fiataloknak és időseknek közösségépítő rendezvények szervezésére kerítettünk alkalmat 15 településen.

Falugondnok gyerekek születését köszöntöttük Gulyás Imre falugondnoknál Bugacpusztaházán, Kucsera Endre tanya-gondnoknál Bácsalmáson. Családi napot szerveztünk Bócsán, melyen a falugondnokok családjukkal vettek részt. Színházlátogatást szerveztünk falu- és tanya-gondnokoknak. Százhuszan nézték meg Kecskeméten, a Katona József Színházban a Meseautó és a Chioggiai

csetepaté, Békéscsabán, a Jókai Színházban a Monte Cristo grófja, Szegeden, a Nemzeti Színházban pedig a Mária főhadnagy című darabot.

A tanyák értékei címmel egyesületünk pályázatot hirdetett meg nappali tagozatos főiskolásoknak, egyetemistáknak. A pályázatra 55 pályamunka érkezett be tudományos és művészeti kategóriában. Tudományos kategóriában például tájvédelem; egy tanyai család életének bemutatása; az alföldi tanyák átalakuló világa; társadalom-földrajzi vizsgálat; a tanyák értékeinek bemutatása, az értékek kiaknázásának módja, fenntartása és fejlesztése; tanya és táj kapcsolata; tanyai közösségformálódás és modernizáció témákat vizsgáltak a pályázók. Művészeti kategóriában kisfilmek, fotók, festmények, rajzok, versek és novellák idézik fel a régi és a mai tanyák világát. A legjobb munkákból A tanyák értékei címmel jelentettünk

meg kötetet ezer példányban, melyet a Vidékfejlesztési Minisztérium támogatott.

Mint egy falat kenyér... – ez is egy könyv. Ugyanis egyesületünk számára fontos volt, hogy bemutassuk a falu- és tanyagondnokságok sokszínűségét, eredményes munkáját, törekvéseit, amely lehetővé teszi, hogy hatékonyan jelenítsük meg és népszerűsítsük a falugondnokságot. Napjainkban falu- és tanyagondnokok sokasága igyekszik enyhíteni a leghátrányosabb helyzetben élők gondjait. Hogy mindez hogyan is történt, miképpen lett az elgondolásból az Európai Unió egyik jó gyakorlata, mivel érdemelte ki Kemény Bertalan és a falugondnoki hálózat 2009-ben a Magyar Örökség Díjat, erről szól ez a kötet tények és főként visszaemlékezések, tapasztalatok gyűjteményét kínálva az érdeklődők számára. A kötetet 40

falugondnok írásával ezer példányban jelentettük meg, s a falu- és tanyagondnokságokat bemutató térképmelléklettel gazdagítottuk.

Két nagy uniós pályázatot bonyolítottunk. A Társadalmi Megújulás Operatív Program Innovatív, kísérleti foglalkoztatási programok keretében Tanyagondnokokkal a miNŐségért – képzési és munkavállalási lehetőségek édesanyáknak TÁMOP-1.4.3-10/2-2F-2011-0002 számú négy kistérségből (Kunszentmárton, Kecskemét, Mórahalom, Kiskunhalas) Cibakháza és Kelebia helyszínnel 40 kisgyermekes édesanya munkaerőpiacra való visszatérését segítjük képzéssel, komplex szolgáltatásokkal, gyermekfelügyelettel, 23 fő foglalkoztatásával Cibakháza, Kelebia, valamint Ásotthalom önkormányzatával konzorciumi partnerségben, Tiszakürt és Tompa együttműködésével.

A Társadalmi Megújulás Operatív Program családi közösségi kezdeményezések és programok megerősítése kiírás keretében Álmom a család – Tanyagondnokokkal a családokért a kecskeméti kistérség tanyagondnokok településein (TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-00256) családokat támogató komplex szolgáltatásokat, közösségi rendezvényeket szerveztünk. Tréning, képzés, többféle tanácsadás, rendezvények, közösségek létrehozásának ösztönzése, önkormányzati együttműködés, tapasztalatcsere, tanyagondnoki munka bemutatása szerepel a programban.

Évek óta jó kapcsolatot ápolunk a Nők Kishegyesi Fórumával. Májusban mi látogattunk el Kishegyesre, s a kishegyesieket a Családi napunkon fogadtuk. A Magyarország – Szerbia IPA Határon Átnyúló Együttműködési Programon belül olyan pályázatban közreműködünk, mely elősegítheti a falugondnoki szolgálatok határon túli bevezetését: Határon átnyúló falugondnokság címmel (HUSRB/1203/222/125) a Nők Kishegyesi Fóruma, és az Észak-Bácskai Homokháti Kistérség Egyesületével nyertünk pályázatot, melyet 2014 májusáig kell megvalósítanunk. A pályázatban a falugondnokság népszerűsítését, szakmai műhelyek, szakmai konferenciák, látóút szervezését vállaltuk.

Tavaly februártól az Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság megbízta egyesületünket a Dél-Alföldi régióban az ápolási-díj szakértés bonyolításával, koordinálásával, szervezésével: 756 ápolási díj szakértést készítettünk el az év folyamán.

Szakmai programjaink megvalósulásához több pályázaton kaptunk támogatást: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat, Nemzeti Erőforrás Minisztérium, Vidékfejlesztési Minisztérium Tanyapályázata, Európai Unió, Helló Holnap.

Kedves falu- és tanyagondnokok, polgármesterek, segítők, és támogatóink!

Köszönjük az egész éves támogatást, a sok biztatást, segítséget! Köszönjük a felajánlott 1 százalékot és a rendezvények, programok megvalósításához nyújtott megfizethetetlen önzetlen munkát, önkéntes órákat is! Ez, és a sok támogatás teszi lehetővé, hogy 2014-ben is megpróbáljunk lelkesedéssel és kitartással dolgozni a falu- és tanyagondnoki szolgálatok érdekében.

Csörszén Zelenák Katalin

Pályázati együttműködés

A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete, Szentkirály Község Önkormányzata, és a Kiskunok Vidékéért Egyesület adott be LEADER pályázatot. Az együttműködési projekt megvalósításával egyrészt a Kiskunok Vidékéért Egyesület területén lévő 22 falu- és tanyagondnokok településén, és a Homokhátság Fejlődéséért Vidékfejlesztési Egyesület 10 településén működő falu- és tanyagondnoki szolgálat eredményesebb működéséhez, tágabb értelemben pedig a tanyás térségekben élők helyzetének javítását segíthetjük.

A pályázati programban szerepel kétnapos országos szakmai konferencia: A tanyás térségekben élők helyzetének elemzése a területfejlesztés szakmai eszközrendszerével, a konferenciához kapcsolódó kiadvány, szakmai napok szervezése, lakossági tájékoztató fórumok a tanyavilágban 22 településen – bűnmegelőzés, tanyavédelem témában háromnapos falugondnoki továbbképzés, jó gyakorlatok átadása, a tanyák értékeinek bemutatása: a tanyasi megélhetési lehetőségek, fejlesztések megismertetése, népszerűsítése, látóút falugondnokoknak; kiadvány a térség falu- és tanyagondnokságairól.

Nagyapám Háza

A Falufejlesztési Társaság Krizsán András vezetésével dolgozta ki a Nagyapám Háza mester–inas mintaprogramot a népi építészet iránt érdeklődő és elkötelezett középis-kolások, egyetemisták, főiskolások számára. A programról szó volt a falugondnokok decemberi továbbképzésén, Lakiteleken is. Cél a tradicionális építőmesteri munkák megismertetése, összehozva a népi építészet értékei iránt érdeklődő fiatalokat és azokat az építkezőket, akik a népi épületek állagmegóvását végzik.

A Falufejlesztő Társaság képzési programja során kihaló félben lévő mesterségek szakismeretének továbbbéltetése a cél. Fogadó mesterek és érdeklődő fiatalok kerülnek kapcsolatba egymással. A kiválasztott fiatalok mester–inas rendben négyhetes képzésben sajátíthatják el gyakorlatban a népi építőmesteri technológiákat, a mesterek így adják át tudásukat a fiataloknak, akik részt vehetnek régi vályogházak, tanyák, szelmalmok felújításában. Az érdeklődők egy-egy régi épületet bemutató dolgozattal pályázhattak a képzésre. A kiírásra huszonöt jelentkező adott be pályaművet, közülük sokan saját nagyszüleik, dédszüleik falusi házáat mutatták be. Tizenhárman négy hétre bekapcsolódhattak az ország különböző településein folyó épület-felújítási munkákba. A kiválasztott fiatalok maguk vehették fel a kapcsolatot a mesterekkel, s mint régen történt, úgy most is személyesen egyeztettek arról, mikor fogadják őket.

Krizsán András szerint a képzés alkalmat teremt a programban részt

vevő mesterek és fiatalok együttműködésére. Az inasok mesterük mellett olyan hasznos alkotómunkát végeztek, amellyel bővíthetik szakmai ismereteiket, közvetlen tapasztalatot gyűjthetnek a népi építőmesteri munkákról. Megtanulhatják a hagyományos házépítés ács- és tetőfedőszakmait, elsajátíthatják a mesterfogásokat, betekintheznek a népi építkezés, fel-

a programot Krizsán András. A vályogépítés, sarazás, paticsfalkészítés vagy zsúpfedél-helyreállítás mellett a fiatalok megérthették a régi paraszti építészet lényegét. Hozzáfűzte: eme tudás kulcsfontosságú, hiszen napjainkban már nem apáról fiúra száll ez az ismeret, hanem tudatosan át kell adni, ezt a feladatot vállalta magára a Nagyapám Háza program is.

újítás folyamataiba. Így többek között megtanultak vályogtéglát készíteni, nádazni, zsindelyezni, agyagozni. A résztvevő inasok egy hónap alatt többek között Ópusztaszeren, Oszkón, Györkönyön és Hetyefőn is belekóstolhattak a hagyományos paraszti építészet és a tradicionális eljárások titkaiba.

„Mint egy ágat, úgy oltottuk be őket a tudással” – mondta a Falufejlesztési Társaság elnöke a Nagyapám Háza résztvevőiről. Nagyapám Háza abban különbözik leginkább az egyetemeken, főiskolákon és nyári gyakorlatokon elsajátítható ismeretektől, hogy nem egyszerre, egy időben próbál bemutatni egy-egy helyreállítást vagy felújítást. „Ahogy régen a céhlegények tanulták a mesterséget, a mi inasaink is házról-házra járva, egy-egy mester mellett, aktív résztvevőként ismerkedhettek meg a hagyományos népi építészet értékeivel, a tradicionális építőmesteri technológiákkal” – jellemezte

A szervezők reménye szerint a kezdeményezésben részt vevő fiatalok a jövőben jó eséllyel maguk is úgy döntenek, megmentenek egy-egy régi épületet, s később esetleg másoknak is átadhatják tudásukat. Így élő maradhat a hagyomány, és életben maradhat a régi építőmesteri kultúra is – fogalmazott Krizsán András. A mesterek nemcsak az oktatást vállalják, a tanulóknak szállást és étkezési lehetőséget is nyújtanak. Az inasoknak pedig nem jár munkabér. A program a Vidékfejlesztési Minisztérium támogatásával valósult meg ebben az évben már második alkalommal. A képzést elvégzők oklevelet kaptak, amelyen a mester és a támogató szakmai szervezetek ajánlása szerepel.

(Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság 2013-ban Példaadó Műemlékgondozásért Díjban részesítette a Falufejlesztési Társaságot a régi mesterségek továbbörökítésért szervezett megvalósításáért.)

1 % Legyen jó, tegyen jót!

Adjon esélyt másnak és
adjon esélyt magának,
hogy jobb legyen!

Sokszor elég csak 1 mozdulat.

1 szó.

1 perc.

1%.

Ajánlja fel adója 1%-át
egyesületünknek!

Adószámunk: 18355525-1-03

Hírek

Zombori műhely

Az IPA Határon átnyúló falugondnokság projekt égisze alatt szakmai műhely lesz, ahol bemutatkozik a falugondnokság. Helyszín: Zombor, Szentháromság tér 1. Időpont: 2014. február 14., pénteken 10 óra. A szakmai műhelyen a falugondnokságot Maczkó József polgármester és Kocsis György kelebiai tanyagondnok mutatja be.

A rendezvényre tisztelettel hívjuk az érdeklődőket.

Látóút Vas megyébe

Egyesületünk 2014. március 28-29-30-án látóutat szervez Vas megyébe. A három napos program során megismerjük a Vas megyei falu- és tanyagondnokságokat, a megyei falugondnoki egyesületet, s a települések értékeit. Szlovéniába is teszünk rövid látogatást. A tapasztalatcsere célja a tanyagondnokok ismeretének bővítése, az aktív közélet, együttműködés erősítése. A szakmai út részvételi díja 9.000.- Ft. Munkatársunk, Kovács Edit negyven fő jelentkezését várja a 76/507-543-as telefonszámon egyesületünk irodájában. A program megvalósítását a Vidékfejlesztési Minisztérium tanyaprogramja támogatja.

Tanyapályázat

Eredményesen pályázott egyesületünk a 2013. évi tanyapályázatra. A megvalósítandó programban szerepel – többek között – vérnyomásmérő szűrőprogram, szakmai napok, tanyafórumok, továbbképzések szervezése, látóút és színházlátogatások, kiadvány megjelentetése, valamint egységes feliratos mellény készítése falu- és tanyagondnokoknak.

Adomány

Szabó Margit Gádoroson élő népművész karácsonyra általa gyűjtött külföldi ruhaneműkkel kívánt örömet okozni a rászorulóknak. A felajánlott több zsák ruha Kerekegyházára, a tanyavilágba került Horváth László tanyagondnok segítségével. Köszönjük!

Nőtt a falugondnoki normatíva

Idén a falugondnoki feladatfinanszírozás (normatíva) az előző évekhez képest 25%-os értékben nőtt. Falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás: 2 500 000 forint/szolgálat. A hozzájárulásra az a települési önkormányzat, illetve működtető jogosult, amely a falugondnoki vagy a tanyagondnoki szolgáltatást a Szociális törvény 60. §-a és a külön jogszabály-

ban foglalt szakmai szabályoknak megfelelően tartja fenn. A hozzájárulás a települési önkormányzatot, illetve a működtetőt az ellátást biztosító szolgálat száma alapján illeti meg.

Hisszük, hogy egyesületünk javaslatai, valamint a falu- és tanyagondnokok eredményes munkája is hozzájárulhatott a normatíva emeléséhez.

Konferencia a Parlamentben

A Tanyafejlesztési Programot bemutató konferencia lesz az Országház Vadásztermében 2014. január 30-án, csütörtökön 9.45-től. A rendezvényt Fazekas Sándor Vidékfejlesztési miniszter nyitja meg. Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke a hungarikumokról tart előadást. A Tanyafejlesztési Program aktuális kérdéseit Budai Gyula parlamenti államtitkár, a Tanyafejlesztési Program eddigi kiírásának eredményeit, a jövőbeli feladatokat Viski József főosztályvezető mutatja be. A Tanyafejlesztési Program jó példái – köztük a tanyagondnoki szolgálatok – is szóba kerülnek.

A konferencián való részvétel ingyenes, de előzetes bejelentkezés szükséges. Részvételi szándékát kérjük, hogy a videkstrategia@vm.gov.hu e-mail címen 2014. január 23-ig szíveskedjen jelezni (név, személyi igazolványszám és anyaga neve megadásával).

Ahhoz, hogy a Parlamentbe időben be tudjanak jutni az érdeklődők, a kezdési időpont előtt legalább egy órával kell megjelenni. Bízunk abban, hogy térségünkben több tanyagondnok és polgármester jelen lesz a programon.

Újra Kemény Bertalan díj

A Falufejlesztési Társaság által alapított Kemény Bertalan Falufejlesztési Díj átadása idén március 7-én, pénteken 11 órakor kezdődik az alsómocsoládi Vendégház és Konferencia Központban (Rákóczi utca 12.). A felterjesztések alapján évente két falu- vagy tanya-

gondnok, valamint két vidékfejlesztő is megkapja ezt a díjat, de a falugondnokok fontos országos találkozója is ez az alkalom. Fontos tehát, hogy minél többen legyünk jelen az eseményen. A részvételre jelentkezni egyesületünk-nél lehet telefonon vagy e-mailen.

Színházlátogatás

Ebben az évben is folytatjuk a színházlátogatások szervezését tanyagondnokok számára négy helyszínen: Kecskeméten, Békéscsabán, Szolnokon, Szegeden. Összesen 120 fő részére tesszük lehetővé egy színházi előadás megtekintését, ismerkedést a színházzal. Egy falugondnok egy főt hozhat magával. Színházjegyenként 500.- Ft-tal kell hozzájárulnia annak, aki részt szeretne venni bármelyik előadáson. Terveink szerint a Békéscsabai Jókai Színházban

Brecht Koldusopera; a Kecskeméti Katona József Színházban a Marica grófnő Szolnokon pedig A kaktusz virága (a szolnoki előadásra decemberben lehetett jelentkezni), a Szegedi Nemzeti Színházban a Bob herceg és Az öreg hölgy látogatása című darabokat tekintjük meg. Az igényeket a jelentkezés sorrendjében tudjuk figyelembe venni. Jelentkezni Kovács Edit munkatársunknál a 76/507-543-as telefonszámon, vagy a Közgyűlésen lehet.

A falugondnokságok működtetése és fejlesztése

Saját példán át tanítani

Tavaly Mórahalmon rendeztünk szakmai konferenciát, melyen Pontyos Tamás, a Baranya Megyei Falugondnokok Egyesülete elnöke is előadást tartott, melynek részleteit az alábbiakban közöljük.

A falugondnoksággal nem túl régóta foglalkozom. Egy TÁMOP projektben dolgozom együtt a Baranya Megyei Falugondnokok Egyesületével szakmai vezetőként. Az egyik célja az volt ennek a programnak, hogy újragondoljuk a falugondnoki szolgálatok a funkcióját, szerepét. Baranya megyében több mint 150 falugondnoki szolgálat van.

Nagyon fontos, hogy őrizték meg a falugondnoki szolgálatoknak az értékeit. A demokrácia iskolájának szokták nevezni, mert a nyilvánosságot, az átláthatóságot, a kapcsolatokat biztosítja, az önszabályozásra épít. Egy falugondnok a demokrácia őre egy kistelepülésen. Nagyon fontos a helyi viszonyokhoz való alkalmazkodás a szakmai munkában. Európai Unió alapelve is egy szolgáltatás helyben történő megágyazása, helyi érdekekre történő adaptálása, helyi érdekek mentén történő fejlesztése.

Fontos érték a személyesség. A falugondnok a saját személyiségével dolgozik. Alapérték a kiszámíthatóság, a megbízhatóság, illetve hogy helyi tudásra alapozott ez a szolgáltatás. Legfontosabb talán a példa a mintaadás. A falugondnok legjobban a saját példáján keresztül tud tanítani. Az emberek számára a falugondnokok mindannyian minták, példák. Ugyanilyen fontos a kapcsolatok, együttműködések erősítése, a kezdeményező szándék, az aktivitás. Szokták emlegetni sokszor, hogy a falugondnoknak észre kell vennie azt is, ha valahol nem füstöl a kémény. Ez az egymásra figyelés legszebb példája számomra.

Egy falugondnoki szolgáltatásra fordított normatíva 2013-ban a kétfélmillió forintot súrolja alulról. Ebből kell finanszírozni a falugondnokok bérét, ebből kellene finanszírozni a gépjárműnek a futását, és még sok mindent, magát a szolgáltatást és nem a fejlesztést. Mi van azzal a falugondnoki szolgálattal, aki úgy gondolja, hogy 2013-ban, vagy éppen 2014-ben nem szeretne új gépjárművet vásárolni. Már van benne GPS, lassan haza is talál falugondnok nélkül is az autó, nem aktuális, hogy fejlesszen, „csak” szolgáltatni szeretne. A minimumot. Vagy egy picivel többet a helyi igényeknek megfelelően. Ebből a kétfélmillió forintból ez nem oldható meg. Baranya megyében értelemszerűen mindenhol van falugondnoki szolgálat. Sok településnek egyetlen fillér saját bevétele sincs. Miért nincs? Mert nincs benne vállalkozás, nem végeznek benne olyan tevékenységet, amiből kommunális adó, iparüzési adó és egyéb más helyi bevételek szedhetők lennének. Ez a település megpróbálja fenntartani a falugondnoki szolgálatot, de nem egyszerű az élete, mert június-július táján azt látja, hogy elfogy a pénz, hogyha valamit nem próbál meg

tenni. 2013. január óta jelentősen megváltozott a helyzet az önkormányzati törvény változásával és az ebből fakadó finanszírozásbeli változásokkal. Ami még fontos, a feladatok nem csökkentek azzal, hogy néhány normatíva már nem úgy jelenik meg az önkormányzatnál, mint ahogy korábban, inkább nőttek a falugondnoki feladatok ebben az évben is.

Néhány gondolat arról, hogy mi változott itt meg, az elmúlt években. Ma egyre inkább szállító szolgálattá változik a falugondnoki szolgálat. És ami még látszik, hogy többen munkavezetővé, kellemetlen feladatok elvégzőjévé válnak, főleg a közmunkaprogram következtében. Hogy mivé válik a falugondnok, egyre inkább a pénzügyi lehetőségek határozzák meg. Látjuk, hogy a helyi sajátosságok egyre kevésbé tudnak érvényesülni. Pont a helyi specialitásokat kezdik elhagyni, amikor a finanszírozásból eredő nehézségeket próbálják leküzdeni. Azt is látjuk, hogy az igények egyre kevésbé tudnak becsatornázódni: egységesített szolgáltatások jelennek meg, nem az egyéni igények alapján történő szolgáltatás.

Egyre kevésbé képesek kezdeményezni, egyre kevésbé képesek szolidaritást, illetve egymásért felelősség vállalást generálni. Egyszerűbb a busszal elmenni és elvinni magunkkal a receptet, mint beültetni magunk mellé azt, akinek a recept kapcsán gyógyszerre szüksége van és megoldatni vele a receptkiváltás problémáját. Nem azokról az emberekről van szó, akik állapotukból, helyzetükből adódóan egyébként erre képtelenek. Tudom, hogy nem az a jó megoldás, hogy ha összegyűjtjük a csekkeket, összegyűjtjük a receptet, meg összegyűjtjük a bevásárló listát, hanem az kellene, hogy ültessük be a buszba az embereket és intézzék el a dolgaikat. Azt gondolom, hogy ezek egyéni döntések is, meg kormányzati döntések is. De nem szeretném levenni az egyéni felelősséget sem egyetlen falugondnokról sem, és egyetlen város vagy településvezetőről sem. Amikor arról gondolkodunk, vagy arról döntünk, hogy mi a költséghatékonyabb, s mi a szakmai megoldás.

Hányféle szerepe is van egy falugondnoknak?

Egyrészt van egy közszolgáltatói szerepe, ma már sokszor esett szó erről, szociális alapszolgáltatások környékén, közszolgáltatásokat visz közelebb, vagy épp az embereket viszi a közszolgáltatásokhoz. Van egy szociális ellátó szerepe: nagyon sokszor azt látjuk, és azt tapasztaljuk, hogy a nem, vagy kevésbé jól működő szociális alapellátó rendszer helyett dolgozik. Gondolok például a családsegítőre, a gyermekjóléti szolgálatra, a házi gondozóra. A falugondnok az utolsó olyan szereplő a településen, akihez fordulni lehet, és akitől segítséget lehet kérni, nem csak havonta egyszer-kétszer, amikor megjelennek az ellátórendszer egyéb más szereplői. Ez a támogató szerep. A falugondnok kapcsolatépítő, kapcsolatfenntartó szerepe különösen a mélyszegénységben élő családoknál fontos. A falugondnok az, aki kommunikál a családok helyett a közösség tagjaival. Mert

vele szóba áll a mélyszegénységben élő család is, meg szóba áll a falu is. Viszi az információt. Ebből a helyzetéből adódóan közösségfejlesztő szerepe is van. Van még a falugondnoknak kommunikátor szerepe is. Tréfásan egyszemélyes mozgó piacnak mondhatnánk, merthogy ő az, aki viszi a híreket. Nemcsak rossz értelemben, jó értelemben is. És van egy nagyon fontos mentálhigiénés szerepe, funkciója is a település életében. Azaz a falugondnok pusztá jelenléte támogató, segítő hatású a közösségben. Ha nem csinál semmit, akkor is segít. Ha beül a főtérre, ha beül a kocsmá elé, ha beül a templomba, a hátsó sorba, a művelődési házba, a pusztá jelenléte a szociális munkának a testet öltése azon a településen. Ez nagyon sok szereplő számára, akik elszoktak attól, hogy nekik segítsenek, szolgáltatassanak, létfontosságú üzenet. Ez a képessé tevő gondoskodás. Nem megcsinálni helyette, hanem segíteni megcsinálni. Rendkívül hosszú folyamatnak gondolom, mire a szállítószolgálatá vált falugondnoki szolgálat ismét a képessé tevés szolgálata lesz, de nem gondolom, hogy szabad erről letenni egyetlen percre is. Mintáról, példáról már beszéltem, kompetenciákról is.

Néhány gondolat arról, hogy milyen lehetőségek vannak a falugondnokság részére a fejlesztésben. Megtalálás, újragondolás. Szolgáltatói attitűd fejlesztése. A minőségi kapcsolatok. Megtanuljuk azt, hogy mi a különbség a kapcsolat és a minőségi kapcsolat között. Mi a különbség a beszélgetés és a segítő beszélgetés között. A minőségi kapcsolat arról szól, hogy odafigyelek a másik problémáira, és tudom, hogy én vagyok az a szereplő, aki képes vagyok az ő problémáinak megoldásában közreműködni. A fejlesztési lehetőségek kapcsán a bizalom és a tisztelet építése az egy olyan eszköz, ami sokszorosan megtérül, ha jól csinálják. Fontos még az elfogadás attitűdje, s a közösség iránti felelősség erősítése.

Mit tud tenni a település? Partner ennek a szerepnek az újragondolásában. A szolgáltatói szerep támogatása nagyon fontos volna. Ki ne tudná pontosan, hogy a kistélepüléseken, tanyákon ma már nincs elérhető közszolgáltatás. Igazából a közösségi színterek is hiányoznak. Sok településen művelődési ház réges-rég nincs, bolt sincs már, és már a kocsmá is megszűnt. Ott az utolsó találkozási pont a falubusz és környéke. A falubusz ilyen szempontból lehet az az utolsó intézmény: a falugondnoki és tanyagondnoki szolgálat amelyik még képes maga köré gyűjteni a társalogni vágyó, kapcsolatra vágyó embereket. Falugondnoki szolgálatot olcsóbb fenntartani, mint egy művelődési házat működtetni, jóval olcsóbb, mint kispostát működtetni, fenntartani, biztos, hogy jóval olcsóbb, mint vasúti szárnyvonalakat működtetni. Ebből a kétmillió forintból az előbbi szolgáltatások mind egy helyen szinte pótolhatóak. Ez alapján is érdemes volna az újra gondolni azt az összeget, amiből ez a szolgáltatás finanszírozódik.

Miben újítható meg ez a szolgáltatás? Egyrészt abban, hogy a vidékfejlesztési stratégia az legyen vidékfejlesztési és legyen stratégia. A vidék stratégiájához hozzátartozik a humán erőforrás is. Hatékonyá kellene tenni az együttműködést a vidékfejlesztési minisztérium

meg az emberi erőforrások fejlesztési minisztériuma között. Meg kell becsülni a falugondnoki szolgálatot, a falugondnokot. Legalább annyit kéne a falugondnok karbantartására költeni, mint amennyit az autóéra költünk. A falugondnok is amortizálódik. Nagyon fontos volna újragondolni a rendelkezésre álló erőforrásokat. Mire gondolok? Például arra, számtalan falugondnok szállít gyermeket iskolába. Iskolabuszként funkcionál. Az iskolabusznak valamikor régen volt normatív támogatása. Miért is nem lehet abból a normatívából, olyan típusú helyről finanszírozni ezt a dolgot?

A minőségi szolgáltatás feltételeinek megteremtése az elsősorban annak a felelőssége, aki ezt a szolgáltatást működteti, vagy működtetni kívánja.

A falugondnok egyszemélyes intézmény, szokták volt mondani. A látszat ellenére nem mindent tudó, és nem mindenható, meg nem is mindenre fogható, meg nem mindent kiszolgáló, meg nem helyettünk mindent elintéző. De nagyon sok mindenhez hozzáértő, segítőkész, innovatív, megbízható, szolgáltató, és az ügyek elintézésben közreműködő. De ahhoz, hogy ilyen legyen, sok minden szükségeltetik. Egyrészt hogy az ő működése kiszámítható, nyugodt legyen, másrészt meg hogy fejleszthető legyen. A szociális ellátórendszer és a településfejlesztés kapcsolatának erősítése, vagy éppen a szociális ellátások és a közösség fejlesztése, kapcsolatának erősítése. Integrált szolgáltatás. Nem ragozom, látják önök is, hanem inkább erre az utolsó kockára lépek. Minden egyes szereplőnek – beleértve a Baranya Megyei Falugondnokok Egyesületét is és az itt lévő Duna-Tisza Közi Egyesületét is – feladata az érdekképviselet, érdekérvényesítés során, hogy azért dolgozzon, hogy a vidékfejlesztési politika kulcselemévé váljon a falugondnokság. Azt gondolom, hogy ha valaki komolyan gondolja a célt: megtartani a kistélepülésen élőket, akkor az nem működik a falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás nélkül.

Nagyon fontos az a kérdés, hogy a normatív támogatás és a valós költségek közelítsenek egymáshoz. Nem nagy összegekről beszélünk, körülbelül három millió forintból már el lehet működtetni alaphangon ezt a szolgáltatást. 3,5-4 millióból már csodálatos lenne. Ugye, tudjuk, hogy így van. Ha van 1300 szolgáltatás, akkor az a jelenlegi finanszírozás megduplázását jelentené, akkor már nagy lábon élne minden falugondnoki, meg tanyagondnoki szolgálat. Ez nem az az összeg, ami nincs meg az akármelyik évi magyar költségvetésben.

Nagyon jók a pályázatok, fontos, hogy legyenek pályázati források, fejlesztés, de a működtetést ne pályázati forrásból kelljen minden egyes évben megvalósítani és pótolni. A szolgáltatás arról ismerszik meg, hogy nem csak a benne dolgozó számára kiszámítható és tervezhető, hanem annak is, aki igénybe veszi. A kiszámíthatóság és a tervezhetőség kulcskérdés. Az utolsó ilyen lépés valamiféle mechanizmussá tenni a tisztességes, reális kiszámítható finanszírozást a működésre. A fejlesztés pedig maradjon pályázati forrás. Én ehhez kívánok mindnyájuknak sok erőt, az egyesületeknek pedig sok kitartást.

Álmom a család Jakabszálláson

Sikerrel zárult a program

Sikeresen zajlott le az Álmom a család projekt Jakabszálláson, legtöbben a képzéseken vettek részt. Az alábbiakban a pályázat koordinátora számol be sorsfordító élményeiről.

Egy évvel ezelőtt, mikor elkezdtem ezt a munkát az Álmom a család projektben, tele voltam félelemmel, kétségekkel, hogy alkalmas leszek-e a rám bízott feladat elvégzésére. Most büszkeséggel tölt el, hogy egyedül sikerült majdnem annyi embert, annyi-szor megszólítanom itt Jakabszálláson, amennyit az egyesület az öt településre vállalt a pályázat benyújtásakor. Persze ennek sok összetevője van, de bevallom őszintén környezetemben senki nem gondolta volna ezt. Beteljesülni látszik a Goethe-idézet, melyet még általános iskolás koromban az egyik tanárom írt az „emlékkönyvembe”: „Ne csüggedj! Hisz ifjú vagy! Minden elérhető, /Ha van benned bátorság, remény/ És szeretni erő!”

Sokszor éreztem úgy, hogy nehéz a dolgom, de most visszatekintve örülök, hogy mindezt megélhettem. A közösségi együttlétek: a kézimunkakör, baba-mama kör, baba-mama torna során elmélyíthettük ismeretségünket. A tanyagondnokunk segítségével családi napot szerveztünk a Wolford iskolánál, az Idősek klubjában téstát készítettünk. Előadásokkal is próbáltuk a családok életét támogatni: családi

életre nevelés témakörben Dr. Matus István, P. Szabó Istvánné; alkohol és drog fogyasztását megelőző témakörben Molnár Ferenc; Gyermeknevelés témakörben Bognár Boglárka, Csáki Ildikó; speciális nevelési igényű, fogyatékos gyermek a családban témakörben Dr. Knyihárné Gaika Judit járt nálunk.

Úgy gondolom a képzések voltak a legsikeresebbek ezen a településen. Az egy év alatt megvalósult Vállalkozási ismeretek tanfolyam, Hatékony kommunikáció – Munkaerő piaci – és

számonkérést követően. A képzések jól képzett szakemberek vezetésével zajlottak és a gyermekfelügyelet megszervezése is nagy segítség volt a szülők számára, köszönet illeti a gyermekfelügyelőket, Kullai Mária és Szabóné Megyesi Krisztina munkáját. Büszke vagyok mindenkire, aki nyitott volt és kihasználta az ingyenes képzések által nyújtott lehetőségeket. Örülök, hogy ilyen sokan jelentkeztek különböző társadalmi rétegekből, így az alacsony iskolai végzettségűek is részesülhettek magas színvonalú

Szakmai készségfejlesztő tréning. A legnépszerűbb képzés az Informatika volt. A két kezdő és két haladó csoport indulásával pontosan 69 Tanúsítványt oszthattunk ki a sikeres

oktatásban, akik lehet, hogy máshol nem szerezhették volna meg ezt a tudást, s ugyanakkor a felsőfokú végzettségűek is bővíthették ismereteiket. Itt nem volt korhatár sem, járt kismama-nagymama; kispapa-nagypapa egyformán.

Köszönöm mindenkinek a segítő támogatását! Dolog Ernőnek, az iskola igazgatójának, hogy a számítógépeket rendelkezésünkre bocsátotta, a könyvtárnak, hogy helyet adott ennek a projektnek. A polgármester úrnak, az önkormányzat dolgozóinak. Köszönöm a Falugondnokok Duna-Tisza közti Egyesületének a bizalmat és a lehetőséget. Tóth Márta projektvezetőnek, Kutasiné Icu szentkirályi koordinátornak köszönöm, hogy szerepet játszottak szemléletem formálásában.

Kilenc éve életem a családomnak, mikor megkaptam ezt a lehe-

tőséget. Nem vagyok tősgyökeres jakabszállási, a férjem és családja élt itt, legtöbbször úgy tudtak beazonosítani, hogy Provicns Jani autószerelő felesége vagyok. Igaz, mikor a gyerekeim óvodások, iskolások lettek, már a Lilla és a Laura anyukájaként is megismerhettek. De a mai napon az emberek szemében az ingyenes képzések szervezője vagyok, az, aki felrázta a hétköznapi egyhangúságából ezt a falut, aki miatt olyan sok autó állt az iskola előtt, aki rohángált, plakátokat tűzött ki, intézkedett, mindenkit megszólított, felkutatott, ha kérdése volt. Viszti A-ból B-be az információkat, mikor milyen képzés indul, milyen előadás, közösségi program lesz. A kezdetekkor alig 30 ismerősöm volt a Facebookon, ma már több mint 300 van. Ismert lettem – elismert is, magamnak.

Nem kell most már erőltetnem a kommunikációt. Sok embernek megismerhettem az életét, akikkel egy településen élek, akikkel a gyermekeink együtt építik majd a jövőt, a mi kis falunkat. Van közös témánk, közvetlenebb lettem, egy kicsit más is, mint azelőtt.

Nem kell most már erőltetnem a kommunikációt. Sok embernek megismerhettem az életét, akikkel egy településen élek, akikkel a gyermekeink együtt építik majd a jövőt, a mi kis falunkat. Van közös témánk, közvetlenebb lettem, egy kicsit más is, mint azelőtt.

Köszönöm a családomnak a türelmét, szeretetét. Hálás vagyok, hogy én koordinálhattam ezt a pályázatot Jakabszálláson. Álljon itt végül Eötvös József gondolata: „Az életnek egyetlen, legnagyobb értéke a szeretet. Aki lélekben oly magasra tud emelkedni, hogy embertársai hibáit a szeretet szemüvegén át nézi, az boldogabb mindenkinél, mert virágot talál ott is, ahol mások csak gyomot látnak.”

Provicnsné Sági Ivett

Tanyafelmérés Békésben

A Magyar Tudományos Akadémia Békés megyei Kutatóintézete sikeres pályázatot nyújtott be a Vidékfejlesztési Minisztérium tanyapályázatára, melyben vállalták a békés megyei tanyák felmérését. Békés megyében 8600 külterületi építmény található, s ezek 60 százalékát mérik fel. Ehhez egyesületünk támogató segítségével, felmérésben való részvételével, valamint a Békéscsabai Főiskolai Kar hallgatói bevonásával szeretnék tervüket megvalósítani.

A programban részt vevő falu- és tanyagondnokok tablet gépek segítségével végzik a felmérést.

A tablet gépek használatára történő felkészítés 2014. január 29-én szerdán 9-től 12 óráig lesz Békéscsabán, az MTA KRTK Békéscsabai Csoport székhelyének Konferenciatermében (5600 Békéscsaba, Szabó Dezső u. 42.).

A tabletek használata egyszerű, a GPS koordinátákat néhány másodperc alatt önműködően rögzíti, ezzel párhuzamosan a tanyáról már lehet is készíteni képet, majd felhossa az Excel alapú kérdéseket, melyek zömét nagyon egyszerű igen-nem, vagy szám típusú kódolással pár perc alatt rögzíteni lehet. A lekérdezők a napi adatmennyiséget a GeoX szerverére továbbítják, onnan a nap végén egy csomagban az RKK levelezőrendszerére érkezik, így módon minden nap követhető lesz a már lekérdezett mennyiség, az egyes települések helyzete. Ha a tanyagondnoknak nincs internet elérési lehetősége, hogy a napi adatmennyiséget a GeoX felé továbbítsa, akkor az ő tabletjét a cég speciális WiFi kártyával is felszereli.

A programban résztvevő falu- és tanyagondnokokkal megbízási szerződést köt egyesületünk.

Tanyagondnokokkal a miNőségért

Büszke vagyok magamra!

Képzési és munkavállalási lehetőségek megteremtésével negyven kisgyermekes édesanya társadalmi, gazdasági és szociális problémáinak megoldásához, munkaerőpiacra való visszatéréséhez kíván hozzájárulni a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete Tanyagondnokokkal a miNőségért projektjével. A Cibakházán, Kelebián és Ásotthalmán megvalósult képzések értékelése nyomán visszajelzést kaphatunk a kezdeményezés eredményeiről.

A program elején a résztvevők összegezhették, milyen személyes elvárásaik vannak a képzésben való részvételükkel kapcsolatban. A megfogalmazott igények – erős érzelmi töltetük mellett – életszerűek, reálisak, őszinték voltak. Döntően nagyobb magabiztosságot, jobb kommunikációs készséget, személyes kitartásra való képesség megtapasztalását, kisebb-ségi érzésektől való megszabadulást, jobb önismeretre, nagyobb önbecsülésre és önfogadásra való képességet vártak a képzéstől.

E nagyon összetett elvárás-rendszernek való megfelelési szándékkal kezdték meg a projekt szakmai közreműködői a képzések megvalósítását. Nézzük meg, sikerült-e az előzetes várakozások tekintetében közösen eredményeket elérniük.

A minden résztvevő számára egységesen elérhető tanyasegítői képzés, házi gyermekfelügyelői tanfolyam, valamint egy 30 órás Internet-használói tanfolyam mellett lehetőség volt egyéni képzéseken való részvételre is. A hölgyek mindegyike élni kívánt azzal a lehetőséggel, hogy egy további egyéni felmérésen alapuló kiválasztást követően egyéb tanfolyamot is elvégezhesen. Tizennégyen kaptak lehetőséget a jogosítvány megszerzésére, hárman pedig óvodai dajka végzettséget szerezhetettek.

A csapaépítési tréningek és a szabadidős programok eredménye már az első foglalkozások után meglátszott a csoporton. A résztvevők egymás felé nyitottan közeledtek, a viszonylag nagy csoportlétszám ellenére hamar összeismerkedtek. A hiányzások a legtöbb hölgnél minimálisak és indokoltak voltak. A képzésről hiányzás csak gyermekbetegség miatt volt az első hónapokban. Több hallgató gyermeke a program kezdésekor került be gyermekközösségbe és ebben a kezdeti szakaszban gyakrabban fordulnak elő megbetegedések.

A hatékony időgazdálkodással, más-fajta családi munkamegosztással, szervezéssel, a változástól való félelem leépítésével sikerült olyan módszereket megismertetni, elfogadtatni az édesanyákkal, amelyeket már a tanfolyam során kezdtek alkalmazni, pozitív eredményekkel. Munkaerő-piaci ismeretek

erősödésében mutatkoztak meg. A hölgyek felismerték saját erősségeiket és gyengeségeiket. Tapasztalatot szereztek saját alkalmazkodási, kommunikációs, együttműködési és szervezési képességeikről, csoportmunkára való alkalmasságukról. Reális önértékelésük alakult ki. Megtalálták azokat a

elsajátítása során az eredményes önéletrajz megírását tanulták. Felkészültek kellemetlen kérdések megválaszolására, előnyeik, pozitív tulajdonságaik kihangsúlyozására, és az esetleges korlátaik megfelelő becsomagolására, eladhatóvá tételére.

Az elméleti oktatás menetét intézménylátogatások színesítették. A képzésszervezők olyan helyi szervezetekkel ismertették meg a hallgatókat, melyek munkájának, működésének, munkatársainak, ellátási formáinak, felépítésének, szerkezeti struktúrájának ismerete a majdani munkavégzésükhöz ad hasznos segítséget, illetve alapműveltségük szélesítését és árnyalását eredményezték.

A gyakorlati oktatás során a résztvevők forgó rendszerben kaptak ízelítőt óvoda, bölcsőde, művelődési ház, könyvtár, szociális gondozási központ, családsegítő központ, idősek klubja, gyermekjóléti szolgálat, tanyagondnoki szolgálat működéséből. A munkagyakorlat hatásai a résztvevők személyiségének pozitív tulajdonságainak

munkaterületeket, hivatásokat, melyek érdeklik őket, s melyekben jól és magabiztosan érzik magukat. Mindez jó alapot ad a pályaorientációjukhoz.

A programban való részvétel érdekében nagyon sok problémával kellett megküzdeniük a családanyáknak. Az új helyzet az egész családtól sok szervezést, megértést és támogatást igényelt. Többeknek már a képzés helyszínére való eljutás is kihívást jelentett. A problémák kezelésében, megoldásában az Egyesület pszicho-szociális támogatás eszközeivel nyújtott segítséget, mint például a családi környezet háttér-gondozása, konzultáció, jogi és munkaerőpiaci tanácsadás, mentorálás, közös szabadidős programok szervezése, gyermekfelügyelet biztosítása külső szakértők bevonásával.

A résztvevők érdeklődése, az új ismeretek, információk, készségek, tudástartalmak iránti nyitottságuk, a tudásuk gyarapítása iránti elkötelezettségük az oktatókra is inspirálólag hatott. Minden remény megvan arra, hogy a képzés pozitív változásokat hoz a hallgatók

életébe, nagyobb magabiztossággal, határozottsággal, önbizalommal fognak helytállni a munka világában.

A képzés színvonalas szervezésének, az oktatók felkészültségének és eredményességének, és nem utolsósorban a képzést végigkísítő pszichoszociális és egyéb kiegészítő szolgáltatások biztosításának tudható be, hogy a hallgatók döntő többsége mindhárom vizsga tekintetében a jól megfelelt és kiválóan megfelelt teljesítmény között végzett a számonkérés során.

A vizsgaeredmények egyértelműen bizonyítják, hogy érdemes volt ilyen nagy gondot fordítani a résztvevők kiválasztására és a képzési program kereteinek megteremtésére. Így valóban elkötelezett emberek kerültek be a csoportba, akik tudták mire vállalkoznak, tudták mit akarnak elérni, és azt teljesítették is.

Általánosságban megállapítható, hogy az elméleti, gyakorlati képzések, intézménylátogatások által nyújtott ismeretanyag komplex módon segíti a résztvevőket eligazodni saját mikro- és makro-környezetükben is, közösségformáló szerepük erősítése nagyon fontos tényező.

A hallgatók visszajelzése, elégedettségének felmérése alapján teljes mértékben a képzésbe bevont hölgyek előzetes elképzelései, elvárásai szerint bonyolódott le az 6 hónapos képzés-folyam. Tetszésüket az eddigi programszakaszból leginkább a közösséggel kapcsolatos, illetve a képzéshez, előadásokhoz kapcsolódó élmények nyerték el. Legtöbbször a jól szervezett

oktatást, az előadók stílusát, a rugalmasságot, a tanyasegítői képzést, az új ismeretek elsajátítását, a gyakorlaton való részvétel, valamint a jogosítvány megszerzésének lehetőségét, a barátságos hangulatot, a nevelési alapismereteket és az emberközpontúságot hangsúlyozták. A hallgatók az előadókkal maximálisan elégedettek voltak. Mindannyian úgy érezték, hogy amennyiben nehézségük volt az órai anyag elsajátításával kapcsolatban, megfelelő segítséget kaptak ennek megoldására.

Érdekes eredményt hozott a hallgatók számára a nevelési és segítő szakma párhuzamos megismerése. A résztvevők többsége így jött rá, hogy melyik irányultság számára a megfelelő. Milyen típusú munkakörben látná viszont magát szívesebben. Volt, akiben az erősödött meg, hogy a hosszantartó családi ápolási feladatai, vagy az

elmúlással való szembenézés nehézségei miatt nem lenne képes idős emberek ellátásában részt vállalni. Olyan is akadt, akiben itt tudatosult, hogy az idősgondozás hivatására készült egész életében. Ezért kereste nagyszülő korú emberek társaságát gyerekkora óta. Van, aki a gyerekekkel való foglalkozásra tenné fel az életét. Szeretne óvodában elhelyezkedni.

A képzés végén arra kérték a hallgatókat, adjanak visszajelzést arról, milyen változást hozott életükben a programban való részvétel. Többen arról számoltak be, hogy családjuk pozitív változásokat tapasztaltak a viselkedésükben a képzés megkezdése óta. A családi kapcsolataikra kifejezetten jótett a személyiségváltozásuk. Higgadtabbá, megfontoltabbá váltak. Minden konfliktushelyzetben igyekeznek a másik fél szempontjából is értékelni a problémát. A programban résztvevő hölgyeken pozitív változás érzékelhető mind megjelenésükben, mind magabiztosságban, mind pedig tudásban. A képzés ritmusának köszönhetően sikerült megszokniuk a rendszerességet.

A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete a pályázati program képzési szakaszára vállalt eredményeket maradéktalanul teljesítette. A résztvevő negyven főből mindössze egy hölgy morzsolódott le családi okok miatt. A képzés után a célcsoport jelentős részének lehetősége nyílt a hat hónapos foglalkoztatásra. Aki nem kerül be a továbbfoglalkoztatásba, a fél éves képzésen kapott készség- és képességfejlesztések, új ismeretek és az egyéni képzés által lehetősége van, hogy önmagából visszataláljon a munka világába.

Tóth Márta

Hungarikumok

Szódavíz

A szódavíz (szikvíz, szóda) nyomás alatt lévő szénsavas ital. Szikvíznek csak olyan terméket szabad nevezni, amely szifonfejes palackba, vagy szifonfejes felvezető szárral ellátott szikvizes ballonba töltenek. A szódavíz gyártását Jedlik Ányos magyar fizikus találta fel. A győri bencés gimnázium tanára már 1828-29-ben kezdett behatóan foglalkozni azzal, hogy megvalósítsa a szódavíznek és mesterséges savanyúvíznek iparilag is használható készítményi módját. Kísérletezése gyorsan eredményessé vált. Legelőször a rendházban tette le az asztalra, és a rendtársak elismerően fogyasztották. Orvos barátai is elismerően szóltak a készülékről és rábeszéltek a professzort, hogy hasznosítsa az eljárást a kórházi betegek körében is.

Noha a gimnáziumi szertárban a készülék éjjel-nappal működött, minden mennyiség kevésnek bizonyult. Készülékét az évek folyamán belföldi

és külföldi szakemberek segítségével állandóan továbbfejlesztette. Sokat foglalkozott a lefejtés módzataival, hiszen amikor a víz már tökéletesen telített, üvegekbe kell lefejtenünk, de óvatosan, hogy az átömléskor csak kevés gáz menjen veszendőbe. Ez az alapja a szódásüveg felfedezésének. A szódavizet tehát nem Jedlik találta fel, azonban a szódavízgyártás, a gyakorlati alkalmazás terén az övé az elsőség.

Jedlik Ányos nyomán hazánkban gyorsan közkedvelt „gyógyvíz” lett a mesterséges ásványvíznek nevezett szikvíz. Ezzel párhuzamosan a fővárosi rézművesek, lakatosok hamarosan átálltak a gépgyártásra, és ennek köszönhető, hogy már a múlt században virágzásnak indult szikvízgyártás, mint kisipari mesterség. A szikvízgyártás gyorsabb, modernebb térhódítása a két világháború közé tehető. Már az 1930-as években új termékként jelent meg az üdítőgyártás, főleg golyózáras üvegek használatával; kézi töltéssel. Kedvelt ital lett a kisiparosok által előállított és forgalmazott „krachedli”.

A szikvízgyártó iparosok a negyvenes években erős, önálló ipartestületben védtek jogukat. Szomorú annak megemlézése, hogy 1950-1952 között a virágzó szikvízüzemeket államosították. A lakosság zúgolódása és elégedetlensége 1954-ben arra késztette a hatóságot, hogy a „szegények üdítője”, azaz a szikvíz házhoz szállítását újból engedélyezte. Csak a bátor iparosok merték újra beindítani kis műhelyüket egy-egy kiutalt üzemhelyiségben. 1977-től lett a szikvíz szabadáras termék.

Meghívó Közgyűlésre

Tisztelettel meghívunk és várunk Bács-Kiskun, Csongrád, Békés, Jász-Nagykun-Szolnok és Pest megyéből minden **falu- és tanyagondnokot 2014. február 27-én, csütörtökön Kecskemétre, a Természet Házába** (6000 Kecskemét, Liszt Ferenc utca 19.) a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének éves közgyűlésére.

Tervezett program:

- 9:00 – 10:00 Érkezés, tagdíjak rendezése, igazolványok átadása
- 10:00 – 14:30 Alapszabály módosítása
- Az egyesület elmúlt évi munkájának ismertetése
- Közhasznúsági jelentés és számviteli beszámoló a 2013. évről
- Felügyelő Bizottság jelentése
- A 2014. évi munkaterv és költségvetés
- Beszámoló elfogadása
- Pályázati programjaink, továbbképzések
- Jogsabályi változások
- Jelentkezés színházlátogatásra, látóútra, programokra
- Nyugdíjas egyesületi tagok búcsúztatása

A program 14:30 órakor ebéddel zárul.

Kérjük, hogy **legkésőbb február 20-ig jelezzétek telefonon egyesületünk 76/507-543-as telefonszámán**, vagy az info@falugondnoksag.hu e-mail címen, hogy részt tudtok-e venni a közgyűlésen.

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a **Falugondnokok**

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu

honlap: www.falugondnoksag.hu

iroda: 6000 Kecskemét, Ipoly u. 1/A

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Borzák Tibor, Csörsz Zelenák Katalin

Sümeziné Ország Edit, Moiskó Csilla,

Tördelő: **Almási László**

Rajz: **Vida Ágnes**

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét

Megjelent az

SZÉCHENYI TERV

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

támogatásával.